

Súd: Krajský súd Prešov  
Spisová značka: 9Co/59/2014  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813208626  
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2015  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Šebeň  
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8813208626.1

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Šebeňa a sudcov JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Mareka Kohúta ako sudcu spravodajcu, v právnej veci žalobcu: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, proti žalovanej: L. A., nar. XX.X.XXXX, naposledy A. nad D. XXX XX, O. 1. mája XX/X, t. č. na neznámom mieste, zastúpenej ustanovenou opatrovníčkou Máriou Birnsteinovou, súdnou tajomníčkou Okresného súdu Humenné, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej: OZ právna pomoc spotrebiteľom, so sídlom v Košiciach, Sofijská 13, IČO: 42 247 268, právne zastúpeného advokátom JUDr. Ladislavom Miklušom, so sídlom v Košiciach 040 13, Budapeštianska 8, o zaplatenie 832,20 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 3C/277/2013-42 zo dňa 30.4.2014, takto

### rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

N e p r i z n á v a účastníkom a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania.

### odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom zamietol žalobu zo dňa 21.8.2013 na uloženie povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi 832,20 eur spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania od 7.3.2010 až do zaplatenia, ako aj náhradu trov.

Po vykonanom dokazovaní vzal za preukázané, že účastníci dňa 23.7.2008 uzavreli zmluvu o revolvingovom úvere vo výške 20.000,- Sk (663,88 eur). Z predloženej karty

klienta súd zistil, že žalovanej bol poskytnutý úver v sume 663,88 eur a uhradila celkom

611,40 eur. Listom zo dňa 24.1.2010 označeným ako Oznámenie o zosplatnení, žalobca oznámil žalovanej, že suma omeškaných splátok je 120,30 eur. V prípade, že sa dostane do omeškania s úhradou s ktoroukoľvek z uvedených splátok o viac ako 3 mesiace a uplynie lehota 15 dní od doručenia tohto Oznámenia, stanú sa splatnými všetky záväzky zo zmluvy, ktoré sa mali stať splatnými až v budúcnosti. Účinnosť zosplatnenia podľa karty klienta nastala dňa 7.3.2010, kde je tento deň uvedený ako deň uplatnenia pohľadávky. Skutočnosť, že došlo dňa 24.1.2010 k zosplatneniu celej pohľadávky žalobcu, nebola medzi účastníkmi sporná, nakoľko sám žalobca v žalobe uvádza, že žalovaná mala uhradiť všetky neuhradené splátky už dňa 7.3.2010 potom, čo žalobca vyhlásil v súlade s § 565 Občianskeho zákonníka okamžitú splatnosť úveru. Zároveň žalobca požaduje úrok z omeškania z celej sumy od 7.3.2010. Trojročná premlčacia doba podľa ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktorý je

potrebné na daný právny vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy aplikovať, tak začala plynúť najneskôr dňa 8.3.2010 a uplynula dňa 8.3.2013. Žaloba bola žalobcom podaná na súde až dňa 21.8.2013. Nárok žalobcu voči žalovanej je premlčaný, keďže žaloba bola na súde podaná až po uplynutí trojročnej premlčacej doby. Na daný vzťah je potrebné aplikovať Občiansky

zákonník, keďže prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva, vrátane ustanovení § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka. Dualistický systém záväzkového práva (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a podobne) v našom právnom poriadku síce dlhodobo funguje, avšak niet rozumného dôvodu na konštatovanie, že na premlčanie v spotrebiteľskoprávnej, a teda typickej občianskoprávnej veci, má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník, ako kódex občianskeho súkromného práva, takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia. Keďže trojročná premlčacia doba podľa ustanovení Občianskeho zákonníka uplynula najneskôr dňa 8.3.2013 a opatrovníčka žalovanej dôvodne vzniesla námietku premlčania, súd žalobu v celom rozsahu zamietol. Popretím úveru ako absolútneho obchodu sa nemôže rozumieť stav, ak súd aplikuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ, ktoré má svoj obsah a ktorým zákonodarca sledoval dôležitý cieľ v spotrebiteľských zmluvách bez ohľadu na typ zmluvy, teda aj v prípade absolútnych obchodov. Zo žiadneho ustanovenia zákon nevyplýva, že by z pôsobností ustanovení § 54 ods. 1 OZ boli vylúčené niektoré typy spotrebiteľských zmlúv. Teda ustanovenie § 54 ods. 1 OZ reguluje aj absolútne obchody. Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na odložené platby v spotrebiteľských vzťahoch, vrátane úverov. Súd je toho názoru, že bod 19.12 Zmluvných dojednaní v rozpore s § 54 ods. 1 OZ zhoršuje postavenie žalovanej ako spotrebiteľa, keďže výlučnou aplikáciou Obchodného zákonníka sa prakticky vylučuje použitie ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní. Paušálne uprednostnenie Obchodného zákonníka by malo na spotrebiteľov nepriaznivé následky hraničiace až neprípustnosťou k občianskym právam, ktoré priznáva Občiansky zákonník na rozdiel od Obchodného zákonníka. Poukázal v tejto súvislosti na uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011 sp. zn. IV.ÚS 55/2011-19, ako aj na rozhodnutie Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Co/105/2013 zo dňa 10.12.2013.

Ďalším výrokom rozsudku bolo rozhodnuté, že žalovanej sa trovy konania nepriznávajú. Súd tak rozhodol po citácii § 142 ods. 1 O.s.p., a uviedol, že žalovanej, ktorá bola vo veci plne úspešná, žiadne trovy konania nevznikli, ani z obsahu spisu nevyplývajú.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Alternatívne navrhol rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť, alebo rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého

stupňa na nové konanie. Ako dôvod uviedol, že obchodnoprávny režim pre úverový vzťah nie je výsledkom zmluvnej dohody, ale dôsledkom aplikácie kogentnej právnej úpravy. Zmluvné strany nezmenili, resp. nevylúčili právnu úpravu, ktorá by určovala, že zmluva o úvere je občianskoprávna úpravou. Zmluva neobsahuje dohodu o voľbe práva, lebo právny režim zmluvného vzťahu určuje priamo zákon. Preto odkaz na § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka neobstoje a je nesprávny, lebo medzi stranami nedošlo k žiadnej dohode, ktorá by určovala voľbu Obchodného zákonníka na tento zmluvný vzťah. Súd otázku výhodnosti „právnej úpravy premlčania“ a údajné zhoršenie postavenia spotrebiteľa posudzuje účelovo a spôsobom, ktorý porušuje princíp právnej istoty. Občianskoprávna úprava premlčania nie je pre spotrebiteľa objektívne výhodnejšia. Napríklad, ak spotrebiteľ uzná svoj záväzok, potom je dĺžka premlčacej lehoty 10 rokov (podľa Obchodného zákonníka len 4 roky). Výhodnosť sa má posudzovať z komplexného porovnania právnej úpravy, a nie účelovo vyberať parciálne časti právnej úpravy. Súd nesprávne uvádza, že paušálne pripustenie aplikácie Obchodného zákonníka má smerovať k popretiu občianskych práv spotrebiteľa. Takémuto tvrdeniu odporujú ustanovenia § 266 ods. 5 Obchodného zákonníka a tá úprava, ktorá výslovne hovorí o vylúčení niektorých ustanovení Obchodného zákonníka pre spotrebiteľské vzťahy. Zmluva

o úvere je tzv. absolútnym obchodom (§ 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka), čo okrem iného znamená aj to, že úprava Obchodného zákonníka sa použije vždy, ibaže je niektorá otázka v ňom neupravená, alebo osobitný predpis obsahuje samostatnú úpravu na ochranu spotrebiteľa výhodnejšie. Súčasná úprava premlčania v Občianskom zákonníku nie je právnu úpravou určenou na ochranu spotrebiteľa a nie je výhodnejšia pre spotrebiteľa. Preto sa malo postupovať podľa obchodnoprávnej

regulácie premlčania, čo však konajúci súd nespravil. To, že na obchodnoprávne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa aplikujú ustanovenia aj Obchodného zákonníka, vyplýva z ustanovení § 266 ods. 5, § 340a ods. 4, § 340b ods. 5, § 369c. Úprava premlčania tam nepatrí. Právna úprava premlčania voči obom stranám právneho vzťahu sa musí posudzovať rovnako. Nemôže byť a ani nie je rozhodujúcim pre aplikáciu Obchodného zákonníka, alebo Občianskeho zákonníka, či osobou zaviazanou plniť nároky spotrebiteľa alebo dodávateľa. Ak by bol spotrebiteľ v postavení veriteľského subjektu, potom by pre neho takáto úprava žiadnu výhodu nepriniesla, ale naopak, bola by nevýhodnejšia. Poukázal na právne zdôvodnenie rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 32Cdo 3337/2010.

Žalovaná sa k podanému odvolaniu nevyjadrila.

Po vyhlásení napadnutého rozsudku dňa 15.5.2014 zahlásil vstup ako vedľajší účastník na strane žalovanej OZ právna pomoc spotrebiteľom, so sídlom v Košiciach. K veci samej sa nevyjadril.

Odvolačný súd preskúmal napadnutý rozsudok bez toho, aby nariadil odvolacie pojednávanie, na ktorom by zopakoval, či doplnil dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa. Nakoľko však rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, bol termín verejného vyhlásenia rozsudku uverejnený v zákonom stanovenej lehote na úradnej tabuli súdu a na internete (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.). Pri preskúmaní veci na neverejnom zasadnutí senátu bol odvolací súd viazaný dôvodmi a rozsahom podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený tento rozsudok preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť len vady konania, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 1, 3 O.s.p.). Po takomto preskúmaní

napadnutého rozsudku dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

Prvostupňový súd vykonal dokazovanie v navrhovanom rozsahu a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Odvolací súd sa stotožňuje v celom rozsahu s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a len na zdôraznenie jeho správnosti k tam uvedeným dôvodom dodáva:

Základnou otázkou pre rozhodnutie v preskúmvanej veci je právne posúdenie, či v prejednávanej spore ide o obchodnoprávny vzťah (štvorročná premlčacia doba), alebo občianskoprávny vzťah (trojročná premlčacia doba). Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3MCdo 12/2014 zo dňa 21.4.2015 „podľa ustanovenia § 5b zákona číslo 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ktoré nadobudlo účinnosť 1.5.2014), orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania, alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by ináč bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom od 1.5.2014), ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú v ustanoveniach Občianskeho zákonníka, aj keby sa inak mali použiť normy obchodného práva. ...Obe tieto ustanovenia nadobudli účinnosť 1.5.2014 a právne predpisy, ktorých súčasťou sú, nemajú prechodné ustanovenia. To znamená, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom“.

Vychádzajúc z tohto právneho názoru musí byť premlčanie aj v preskúmvanej veci posudzované podľa ustanovenia Občianskeho zákonníka. V takom prípade prvostupňový súd rozhodol správne, keď podanú žalobu zamietol z dôvodu premlčania nároku.

Z týchto dôvodov odvolací súd v súlade s § 219 ods. 2 O.s.p. potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Potvrdený bol aj výrok o náhrade trov prvostupňového konania, keď žalovaná nepodala odvolanie proti výroku o náhrade trov.

Úspech v odvolacom konaní mala taktiež žalovaná, ako aj na jej strane stojaci vedľajší účastník OZ právna pomoc spotrebiteľom, so sídlom v Košiciach. Tento vstúpil do konania dňa 15.5.2014, teda až po vyhlásení napadnutého rozsudku. V priebehu odvolacieho konania vedľajší účastník neurobil žiaden prednes vo veci samej. V dôsledku toho, napriek úspechu žalovanej vo veci samej, nevzniklo právo na náhradu trov ani vedľajšiemu účastníkovi, ani obom účastníkom.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 2:1 (§ 3 ods. 9 Zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné.

V Prešove, dňa 30. júna 2015

JUDr. Milan ŠEBEŇ

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Eva Koscurová

Predseda odvolacieho senátu, JUDr. Milan Šebeň, ktorý nesúhlasil s rozhodnutím väčšiny senátu, v súlade s § 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch pripája svoje odlišné stanovisko k tomuto rozhodnutiu:

Účastníci uzavreli dňa 23.7.2008 úverovú zmluvu, ktorej platnosť sa v prvom rade posudzuje podľa ustanovení Zákona o spotrebiteľských úveroch číslo 258/2001 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy. Zákon o spotrebiteľských úverových zmluvách je lex specialis vo vzťahu k Obchodnému zákonníku, keďže inak zmluva o úvere bola zaradená medzi tzv. absolútny obchod, čo malo za dôsledok, že sa spravovali Obchodným zákonníkom všetky úverové zmluvy bez ohľadu na povahu účastníkov (§ 261 ods. 3 písm. b) Obchodného zákonníka v znení účinnom ku dňu 23.7.2008).

Počnúc od 1.1.2008 sa za spotrebiteľskú zmluvu považuje každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom (§ 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu 1.1.2008).

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom k 23.7.2008, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné

dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Toto ustanovenie zákona sa týkalo len zmluvných dojednaní alebo dohôd, nie však zákonnej úpravy. Zmluva o úvere naďalej zostala absolútnym obchodným záväzkovým vzťahom, na ktorý sa aplikovali ustanovenia Obchodného zákonníka bez ohľadu na to, kto sú účastníkmi tohto právneho vzťahu, za predpokladu, že Zákon o spotrebiteľských úveroch neobsahoval osobitnú úpravu. Predmetom posúdenia súdom v rámci ochrany spotrebiteľa sú teda zmluvné podmienky, a nie režim v právnych vzťahoch.

Podľa ustanovenia § 3 ods. 3 Zákona o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z. z. v znení účinnom ku dňu 23.7.2008, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Tento zákon sa v prvom rade vzťahuje na orgány dozoru rozhodujúce o právach spotrebiteľov a povinnostiach výrobcov, predávajúcich, dovozcov a iných dodávateľov upravených týmto zákonom a v tejto súvislosti upravuje aj pôsobnosť orgánov verejnej správy uvedených v tomto zákone (ministerstvo, orgány dozoru a obce). Zákon o ochrane spotrebiteľa bol a naďalej je verejnoprávnou normou, ktorá upravuje práva a povinnosti skôr vymenovaných orgánov verejnej správy pri rozhodovaní o právach spotrebiteľa (§ 19 a nasl. zákona číslo 250/2007 Z. z.).

Pokiaľ by došlo k porušeniu práv a povinností ustanovených Zákom o ochrane spotrebiteľa, priznáva tento zákon v § 3 ods. 5 právo spotrebiteľovi domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva aj na súde. Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovené týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovené týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

Takýmto osobitným predpisom môže byť nepochybne aj Občiansky zákonník.

Aplikovať skôr citované ustanovenia § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa môže teda spotrebiteľ pri uplatňovaní individuálnej ochrany vo forme podania žaloby týkajúcej sa uplatnenia práv alebo povinností zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorej je účastníkom. Z tohoto ustanovenia nemožno vyvodiť, že by naň mal súd prihliadať pri rozhodovaní iných sporov, než ktoré sú uvedené v § 3 Zákona o ochrane spotrebiteľa.

Ani Zákon o spotrebiteľských úveroch, ani Zákon o ochrane spotrebiteľa osobitne neupravovali otázku premlčania nárokov zo spotrebiteľských úverových zmlúv.

V tejto súvislosti je možné odkázať na právny názor vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 24.7.2012 sp. zn. 32Cdo 3337/2010, podľa ktorého, „ak argumentuje dovolateľ výhodnejšou úpravou premlčania pre spotrebiteľa v Občianskom zákonníku prekračuje všeobecnú premlčaciu dobu (podľa ustanovenia § 101 je premlčacia doba 3 roky), oproti úprave v Obchodnom zákonníku (podľa ustanovenia § 397 je premlčacia doba 4 roky), mohlo by ísť o výhodu len v prípade, že spotrebiteľ je v postavení dlžníka. Keby bol v postavení veriteľa, tak by podľa logiky dovolateľa kratšia premlčacia doba už výhodou nebola...Nesprávny názor dovolateľa sa prejavuje zreteľne aj na dĺžke premlčacej doby v prípade uznania záväzku podľa Občianskeho a Obchodného zákonníka. Podľa úpravy v Občianskom zákonníku, ktoré je podľa názoru dovolateľa pre spotrebiteľa priaznivejšie preto, že stanovuje kratšiu všeobecnú premlčaciu dobu, je podľa ustanovenia §

110 ods. 1 premlčacia doba 10-ročná, naproti tomu podľa úpravy v ustanovení § 407 ods. 1 Obchodného zákonníka je premlčacia doba 4-ročná. V prípade uznania záväzku dlžníkom je teda úprava premlčacej doby v oboch zákonoch, pokiaľ ide o jej dĺžku, celkom opačná z hľadiska výhodnosti pre spotrebiteľa v postavení dlžníka. Aj z tohto porovnania úpravy premlčania v Občianskom a Obchodnom

zákonníku možno vyvodit', že ustanovenie o premlčaní v Občianskom zákoníku nemožno považovať za ustanovenie na ochranu spotrebiteľa ...“.

Dôkazom toho, že ustanovenia Obchodného zákoníka upravujúce tzv. absolútne obchodné vzťahy, sa aplikoval aj po 1.1.2008 na spotrebiteľské vzťahy, sú ustanovenia § 266 ods. 5 Obchodného zákoníka, podľa ktorého pri pochybnostiach o obsahu právnych vzťahov medzi dodávateľom a spotrebiteľom, ktoré sa spravujú týmto zákonom, sa použije výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Jedná sa o pochybnosti o výklade zmluvy.

Ustanovenie § 266 ods. 5 vychádza zo Smernice č. 93/13/EHS, ktorej článok 5 ukladá, aby podmienky v spotrebiteľských zmluvách boli vypracované v jednoduchom, zrozumiteľnom jazyku a v prípade pochybností o zmysle podmienky, má prednosť interpretácia priaznivejšia pre spotrebiteľa. Tento výklad sa však týka len spotrebiteľských zmlúv, teda ich jednotlivých ustanovení upravujúcich práva a povinnosti zmluvných strán. Preto dôkazom o účinnosti obchodnoprávnej úpravy na spotrebiteľské úverové zmluvy je ustanovenie § 369 ods. 3 Obchodného zákoníka, limitujúce záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy (a teda aj zmluvy úverovej) týkajúci sa úrokov z omeškania výškou upravenou podľa predpisov občianskeho práva. Podobne v ustanoveniach § 340a ods. 4 a § 340b ods. 5, ako aj § 369c Obchodného zákoníka, je výslovne uvedené, že tieto ustanovenia sa nemôžu použiť na záväzky vzniklé zo spotrebiteľskej zmluvy, ak je dlžníkom spotrebiteľ. Obchodný zákoník však neupravuje ani žiadnu výnimku, ani zákaz aplikácie na spotrebiteľské úverové zmluvy v ustanovení o premlčaní (§ 387 až § 408 Obchodného zákoníka).

Prvostupňový súd sa s touto právnou úpravou pri svojom rozhodovaní nevyporiadal.

V súvislosti s tým, že prvostupňový súd zamietol podanú žalobu z titulu premlčania nároku, nepreskúmaval rozsudok a nevyporiadal sa s prijateľnosťou zmluvných ustanovení týkajúcich sa napr. ročnej úrokovej sadzby úveru (79,49 %), ročnej úrokovej sadzby revolvingu (72,23 %). Ako konštatuje samotný súd, nemal k dispozícii ani úverovú zmluvu, iba oznámenie žalobcu o schválení úveru žalovanej ako dlžníčky. Tieto medzery v skutkovom stave vylučujú, aby odvolací súd mohol vo veci rozhodnúť s konečnou platnosťou.

Nemožno súhlasiť s právnym názorom Najvyššieho súdu SR vysloveným v rozsudku sp. zn. 3MCdo 12/2014 zo dňa 21.4.2015 o spätnej účinnosti ustanovení § 5b zákona číslo 250/2007 Z. z. a § 52 ods. 2 Občianskeho zákoníka v znení účinnom od 1.5.2014.

Časová pôsobnosť právnych noriem vymedzuje časový úsek, v ktorom právna norma v spoločnosti pôsobí, pričom určuje, odkedy a dokedy má právna norma v spoločnosti upravovať spoločenské vzťahy. Časová pôsobnosť právnej normy znamená vymedzenie jej rozsahu z hľadiska platnosti právnych noriem, účinnosti právnych noriem, spätného pôsobenia (retroaktivity) a intertemporality.

Retroaktivita je spätným pôsobením práva, pôsobením neskoršej právnej normy do minulosti. Rozlišuje sa medzi retroaktivitou pravou a nepravou. Pravá retroaktivita vyvoláva právne účinky na vzťahy už existujúce predtým, ako daný retroaktívny prameň nadobudol platnosť a od adresáta vyžaduje, aby svoje správanie usmernil v zmysle budúcej, v tom čase ešte neexistujúcej úpravy. V Slovenskej republike je pravá retroaktivita zakázaná (článok 1 a článok 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky). Zákaz retroaktivity je významnou demokratickou zárukou ochrany práv občanov a ich právnej istoty. Chránené sú práva občanov, ktoré boli legálne nadobudnuté. K inomentným znakom právneho štátu neodmysliteľne patrí aj požiadavka (princíp) právnej istoty a ochrany dôvery občanov v právny poriadok, súčasťou čoho je i zákaz spätného (retroaktívneho) pôsobenia právnych

predpisov, resp. ich ustanovení (Nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL.ÚS 16/95 zo dňa 24.5.1995 a PL.ÚS 36/95 zo dňa 3.4.1996).

Vzhľadom k prechodnému ustanoveniu § 879p Občianskeho zákonníka, je toto ustanovenie aplikovateľné len na právne vzťahy vzniknuté po dni 13.6.2014. Novelizované ustanovenie § 52 Občianskeho zákonníka nie je vymenované v tomto prechodnom ustanovení

k úpravám účinným od 14.6.2014.

Z prechodného ustanovenia § 29b Zákona o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z. z. nevyplýva, že by sa na § 5b vzťahovala čo len nepravá retroaktivita. Preto aj toto ustanovenie je účinné až od 1.5.2014.

Vychádzajúc z týchto ustanovení je možné konštatovať, že v preskúmvanej veci malo byť premlčanie právne posudzované podľa ustanovení § 391 a nasl. Obchodného zákonníka.

JUDr. Milan ŠEBEŇ

predseda senátu